

Z Dołatkami kosztuje
w prenumeracie: Bez po-
czyty: kwartalnie 4 zł.;
miesięcznie 1 zł. 40 cent.
Z pocztą: kwartalnie 5 zł.;
miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

GAZETA LWOWSKA.

Insercyja w półkolannie,
drukem garmont, 7 cen-
tów od wiersza. — Rekla-
macye są wolne od opłaty
pocztowej.

Cześć urzędowa.

(Ofiary na pogorzelców.)

Na wsparcie dotkniętych pożarem mieszkańców w *Bohorodczanach* zebrano w powiecie *Rohatynskim* 75 zł. 66 c., a w powiecie *Halickim* 68 zł. 52 c. w. a.; zaś na pogorzelców w *Tłumaczu* złożono w powiecie *Halickim* 48 zł. 54 c. w. a. i wszystkie te pieniądze zostały już odesłane na przeznaczony użytek.

Lwów, 1. stycznia. Dnia 30go grudnia r. z. wydana i rozesłana została z c. k. galic. drukarni rządowej we Lwowie część V. przekładów z Dziennika ustaw państwa dla królestwa Galicyi i Wielkiego księstwa Krakowskiego z roku 1862.

Ta część zawiera:

Nr. 54. Obwieszczenie ministerstwa skarbu z dnia 31. października 1862, o zwinięciu urzędów kontroli w Tachawie, Baringen, Oberleutensdorf, Nixdorf, Schönlinde, Hayda, Niedergrund, Lichtenwalde, Rochlitz, i Hohenelbe w Czechach.

Nr. 55. Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 1go listopada 1862, względem rozeigania uwzględnionego poboru soli na fabrykację skóry.

Nr. 56. Ustawa finansowa na rok administracyjny 1862, z dnia 2. listopada 1862.

Nr. 57. Cesarski patent z dnia 4. listopada 1862, mocą którego powołane zostają sejmy krajowe Czech, Dalmacyi, Galicyi i Lodomerii z Krakowem, Austrii poniżej i powyżej Anizy, Salzburga, Styryi, Karyntyi, Krainy, Bukowiny, Morawii, Szląska, Tyrolu, Forarlbergu, Istrii, Gorycyi i Gradyski na dzień dzisiejszego grudnia 1862, do swych prawnych miejsc zebrania się.

Wiedeń, 1. stycznia. D. 30. grudnia z. r. wyszedł w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i został rozesłany XLVI. zeszyt Dziennika ustaw państwa.

Zeszyt ten zawiera:

Nr. 103. Ustawę z 17. grudnia 1862, — ważną w Królestwach Czech, Lombardo-Wenecyi, Dalmacyi, Galicyi, Lodomerii z Księstwem Oświęcimskim i Zatorskim i z Wielkim Księstwem Krakowskim; w Arcyksięstwach Austrii poniżej i powyżej Anizy; w Księstwach górnego i dolnego Szląska, Styryi, Karyntyi i Krainy, Salzburga i Bukowiny; w Margrabstwie Morawii, w księstwie hrabstwie Tyrolu, Krainie i Vorarlbergu, w księstwie hrabstwie Gorycyi i Gradysce, w Margrabstwie Istrii i w mieście Tryeście z jego obwodem — względem częściowego zniesienia stosunków lennicznych.

Zaś 31. grudnia r. z. wyszedł w c. k. rządowej i nadwornej drukarni w Wiedniu i został rozesłany *rejerstr osnovy* wydanych w miesiącu *grudniu* 1862, zeszytów dziennika ustaw państwa, tudzież do ubiegłego rocznika 1862 dziennika ustaw państwa *arkusz tytułowy* i *podwojny rejestr*, z których *pierwszy* zawiera *chronologiczny*, a *drugi alfabetyczny* spis ustaw i rozporządzeń, ogłoszonych w XLVI zeszytach dziennika ustaw państwa wydanych w ubiegłym roczniku 1862.

Cześć nieurzędowa.

Lwów, 2. stycznia. Jeżeli niedostatek zasobów pieniężnych, jak o tem kilkakrotnie w piśmie naszym już wspominaliśmy, jest jedną z ważniejszych przeszkód, tamujących postęp rolnictwa w Galicyi, to niedostatek ten najmocniej dotyka najliczniejszej klasy rolników naszych, właścicieli mniejszych posiadłości ziemskich. Nie pozwala on włościaninowi naszemu pomyśleć o stawianiu schludniejszego i wygodniejszego mieszkania, o zaopatrzeniu się w liczniejszy i poprawniejszy przychówek bydła, o nabyciu narzędzi rolniczych, do poprawnego gospodarstwa zastosowanych. Bo wszystko to wymaga nakładów pieniężnych, na które biedny chłopiec zdobyć się nie mógł, w owych czasach, kiedy go ciężar pańszczyzny przysgniał, na które i po zniesieniu pańszczyzny zdobyć się nie może, bo zarobek pieniężny, jaki mu się od tego czasu nastręczył, za mało jest szczupły, ażeby funduszy do poprawy gospodarstwa potrzebnych, dostarczyć mógł. Tu jeszcze i to zwazyć wypada, iż włościanin nasz, nie wielki zwykle obszar gruntu posiadający, jest raczej konsumentem niżeli producentem zboża i innych ziemiopłodów, bo to, co na szczupłym swym działku zebrać może, najczęściej nie wystarcza na wyżywienie go wraz z jego rodziną. Z tąd pochodzi, że znaczne podniesienie się ceny zboża w ostatnich dwudziestu latach nie było żadną dla niego korzyścią, bo on zboża zwykle nie sprzedawał, ale raczej na potrzeby swoje domowe dokupywał go musiał. Pod każdym więc względem włościanin nasz w gorszym jest położeniu, niżeli właściciel znaczniejszego obszaru ziemi, chociaż i tego brak zasobów pieniężnych częstokroć dotkliwie uciska. Ale ziemianin, dawniejszy *dziedzic* włości, prędzej jeszcze pora-

dzić sobie może. Mając własność w tabuli krajowej zapisaną, wystarać się może o pożyczkę w towarzystwie kredytowym lub u osób prywatnych, pod przystępnymi a przynajmniej znośnymi warunkami. Droga ta dla włościan naszych zupełnie jest jeszcze zamknięta. Bo chociaż włościanin stał się od roku 1848 bezwarunkowym właścicielem owego kawałka ziemi, z którego dawniej pańszczyznę odrabiał, to jednak własność jego nie jest dotąd ani w tabulę krajową zaciągnięta, ani też w osobne księgi gruntowe wpisana. Prawo własności, którego de facto używa, nie zostało jeszcze hipotecznie uregulowane. Z tego powodu biedny nasz chłopiec, potrzebując pieniężnej pożyczki, bez której się w popędzie szczupłego gospodarstwa swego obejść nie może, nie znajduje jej jeno u lichwiarzy, którzy całe jego mienie z góry pożerają i niszczą. Bo o owych procentach, które na wsi płacone być muszą, mieszkańcy miast większych żadnego nie mają wyobrażenia. Tam procenta liczą się nie rocznie, nie miesięcznie, lecz na tydzień a nawet na dzień, a stopa tak pobieranego procentu rocznie obliczona, idzie w kilka set od sta! Nie dziw, że włościanin tak ogromną lichwę opłacający, z niedoli swojej wydzwignąć się nie może. Z tego więc względu zaprowadzenie ksiąg gruntowych włościańskich byłoby zaiste nader pożądane, nastręczyłoby bowiem chłopcu naszemu sposobność zarabowania się w razie potrzeby pożyczką, bądź u instytutu jakiegos kredytowego, bądź u osób prywatnych, pod warunkami mniej uciążliwymi. Na tej drodze włościanie wyrwaliby się z paszczy lichwiarzy, którzy ich niszczą, pomimo wszelkich kar na lichwę nałożonych, bo prawa wartość pieniędzy regulujące, jak to raz już wykazaliśmy, z łatwością niestety obejść można. Komasaacy gruntów, za którą kilkakrotnie w piśmie naszym przemawialiśmy, jest wprawdzie w interesie ogółu rolnictwa nader pożądaną, jako produkcję kraju znakomicie podnieść mogącą, lecz zaprowadzenie ksiąg gruntowych włościańskich nie mniej jest nagłcem, bo w obecnym stanie rzeczy lichwa niszczy mienie włościan naszych i z czasem zupełnie zniszczy je może. Idzie tu więc o utrzymanie włościan przy ich własności, o wyrwanie ich z biedy i nędzy, co także do wzrostu rolnictwa nie mało się przyczyni, bo włościanin zamożny prawdziwą jest podstawą dobrego bytu całego kraju. Z resztą haec facienda et haec non omittenda, jedno z drugim pogodzić się dało i księgi gruntowe włościańskie w ten sposób założyćby można, żeby zaprowadzenie ich komasacyi gruntów, tam gdzieby się potrzeba jej okazała, na przeszkodzie nie było.

Monarchia Austriacka.

Wiedeń, 1. stycznia. (Nowiny dworu. — *Objęcie ministerstwa sprawiedliwości.* — *Komisya długów państwa.* — *Norma pensyi dla nauczycieli szkół realnych.* — *Do sprawy sejmowej w Tyrolu i w Czechach.*)

Książę *Modeny* uda się wkrótce do Pragi dla odwiedzenia siostry swojej, Infantki Beatryki, bawiącej przy cesarskiej rodzinie w Pradze; ztamtąd jednak powróci książę do Wiednia i zabawi tu całą zimę.

Arcyksiążę *Maxymilian d'Este* niejedzie w tym roku jak zwykle na zimę do Wenecyi, lecz pozostanie w posiadłości swej w Ebenzweier.

Hrabia *Chambord* z małżonką przybyli temi dniami do Wenecyi w przejeździe z Brunsee, gdzie jeździli w odwiedziny do księżny Berry.

Pierwszy ochmistrz dworu Jego ces. Mości, książę *Karol Liechtenstein* wyprawia dziś w uroczystość nowego roku świetną ucztę, na którą zaproszeni są wszyscy pp. ministrowie, znaczna liczba jenerałów i dygnitarze kościelni.

Dnia wczorajszego o godzinie 11. minister Dr. Hein objął z rąk ministra Lassera wydział ministerstwa sprawiedliwości. Minister Lasser przedstawił swemu nowemu koledze urzędników ministerstwa, wyraził przekonanie, że z tą samą gorliwością, z którą pod jego przewodnictwem pracowali, będą także wspierali swego teraźniejszego przełożonego w jego trudnem zadaniu, i że za to w ministrze Hein, który jest jego dawnym i doświadczonym przyjaciелеm i podziela z nim sposób myślenia, znajdują życzliwego i wdzięcznego zastępcę.

Komisya rady państwa do kontrolowania długów publicznych, poleciła jak wiadomo komitetowi swemu, złożonemu z trzech członków, ułożyć regulamin czynności dla komisyi, a oraz wygotować projekt podziału czynności między pojedynczych członków, przyrządzenia stosownych lokalów i ustanowienia potrzebnego bióra. Ten komitet miewał od czasu zamknięcia rady państwa prawie codzienne posiedzenia i ukończył już swoje zadanie. Jakoż wezwał już prezydent nieobecnych w Wiedniu członków komisyi, ażeby zjechali na dzień 3. b. m. do Wiednia dla wysłuchania wniosków komitetu.

Jak donosi *Jen. kor. z Austrii*, rozszerzone zostało uwzględnienie, przyznane profesorom uniwersytetów i akademii sztuk pięknych, jako też nauczycielom gimnazjalnym, co do liczenia im czasu służby przy pensjonowaniu, także na nauczycieliw samoistnych szkołach realnych, dyrektorów i profesorów technicznych instytutów, jako też na dyrektora i profesorów akademii handlowej i nautycznej w Tryeście.

Marszałek czeskiego sejmiku krajowego, hrabia Nostitz oznajmia w *Gazecie praskiej*, że zaproszenie na sejm rozestane będzie ze strony prezydium czeskiego wydziału krajowego na dniu 8. stycznia, i że od dnia 3. stycznia otwartą zostanie kancelarya sejmowa.

Gazzetta di Trento donosi, że kilku wybranych na sejm tyrolski deputowanych z południowego Tyrolu, postanowiło nieprzybyć na sejm. Równocześnie jednak ogłasza ta gazeta deklarację kilku wyborców, którzy oświadczają wyraźnie i stanowczo, że niezgadzają się wcale z takim biernym postępowaniem swoich posłów, lecz owszem wzywają ich jak najusilniej, ażeby czynnym udziałem w sejmie usprawiedliwili położone w nich zaufanie.

Francya.

Paryż, 29. grudnia. (*Pogłoski o zmianie ministeryalnej. — Wieści o interwencji w sprawie amerykańskiej. — Doniesienia z Meksyku.*)

Z nowym rokiem ponawiają się pogłoski o zmianie ministeryalnej. Pan Billault, którego pogląd na sprawę rzymską zgadza się zupełnie z obecną polityką gabinetu francuskiego, objąć ma ministerium spraw wewnętrznych lub sprawiedliwości, a pan Michel Chevalier zostałby ministrem handlu w miejsce p. Rouher. Do Meksyku odejść ma jeden pułk piechoty liniowej afrykańskiej, a drugi pułk z załogi rzymskiej; ten ostatni ma być zaraz innym pułkiem zastąpiony. — Mówią, iż poseł francuski w Washingtonie miał konferencję z prezydentem Lincolnem, zaraz po bitwie pod Fryderiksburgiem, tak nieszczęśliwej dla unionistów. Wnoszą z tąd, iż projekt mediacji francuskiej znów ponowiony został. Prócz tego mówią, iż jeden z adjutantów cesarskich udać się ma w osobnej misji do Washingtonu i Richmondu.

Z Meksyku nie nadeszły dotąd świeższe wiadomości, krom tych, które *Monitor* ogłosił, a według których stan zdrowia wojska ekspedycyjnego ma być wyborny. Niektóre dzienniki twierdzą, iż febrę gwałtownie ciągle grasują, i wielu chorych w szpitalach wojskowych leży, mówią więc o posyłce nowego sukursu 8000 ludzi do Vera Cruz. Ze wszystkich doniesień widać, że wyprawa meksykańska nie rychło się skończy i wiele ofiar kosztować będzie. *La France* twierdzi, iż generał Forey dla braku środków transportu dla żywności za wojskiem prowadzić się mającej, operacje przeciwko Meksykanom dopiero w połowie stycznia rozpocznie. Generał Bertier zajmujący Jalapę, wydał proklamację do mieszkańców, będącą niemal powtórzeniem tego, co generał Forey w proklamacjach swych ogłosił.

Włochy.

(*Różne wiadomości.*)

Według litografowanej korespondencji wiedeńskiej, dep. Mancini, Neapolitanin, dawny minister sprawiedliwości, złożyć miał izbie deputowanych projekt poskromienia tak zwanego rozbójnictwa w neapolitańskim. Według tego projektu municypalność lub władza gminna każdego miasta lub wsi łącznie z najbliższą komendą wojskową spisałaby listę nieobecnych swych mieszkańców i uważając ich jako podejrzanych, wezwalałaby ich do powrotu pod karą, iż w razie przeciwnym wyjęci będą jako bandyci z pod opieki prawa i każdy mieszkaniec miałby prawo zabicia ich bez żadnego procesu.

W Neapolu samym panować ma zupełna spokojność, a raczej cisza grobowa, bo stan obłędzenia pozornie zniesiony, trwa dotąd bez przerwy. Wszelkie demonstracje ludowe zupełnie ustały, kawiarnie nawet, z których każda miała właściwą swą barwę polityczną, stoją pustkami. W miejscu dawnego ożywienia politycznego, nastąpił najzupełniejszy indyferentyzm tak, iż przy wyborach na członków municypalności, lub do turyńskiego parlamentu, nie zgłasza się ani dziesiąta część uprawnionych wyborców. Rządy zaś piemonckie tak są w Neapolu i Sycylii znienawidzone, iż według wyrażenia jednego deputowanego w turyńskim parlamencie, sam szatan znalazłby stronników, gdyby się zgłosił jako pretendent do objęcia rządu. Na prowincji, po wsiach i mniejszych miasteczkach napady bandytów nie ustają. Dzienniki neapolitańskie mają stałą rubrykę pod nazwą bandytyzmu, przepełnioną zawsze nowemi doniesieniami o napadach, mordach, rozstrzelaniach i bitwach.

Królestwo Polskie.

(*Rekrutacja.*)

Czas ogłasza poufne pismo prezydenta rządowej komisji spraw wewnętrznych w Warszawie do tamtejszego gubernatora cywilnego, z dnia 24. list. (6. grudnia) 1862, które zawiera dokładną instrukcję dla organów rządowych względem mającej nastąpić rekrutacji. Według tego pisma głównem zadaniem rekrutacji jest pozbyć się tej części ludności, która przyczynia się swoim zachowaniem do zaburzenia publicznego porządku. Każdy okręg rekrutacyjny ma dostawić pewną liczbę rekrutów, a między nimi mają być głównie ci, co nie mają żadnego zatrudnienia, a podczas ostatnich rozruchów byli źle notowani. Uwalnianie praktykantów sądowych, studentów i t. d. ma zależeć od okoliczności. Dowódcy wojska mogą

proponować odstępianie od regulaminu rekrutacyjnego, jeżeli się pokaże, że niektóre miasta mogą dostawić liczniejszy kontyngens. W końcu wyrażono, że ta rekrutacja będzie wymagała niezwykłych środków, energii, i przezorności.

Księstwa Naddunajskie.

(*Potrzeba założenia uniwersytetu. — Opłaty stemplowe.*)

Wydawany w Bukareszcie *Romanul* uzala się, że w Mołdawii nie widać w ogóle żadnego postępu w widokach dobroczynności i wykształcenia ludowego, a nawet zgromadzeniu prawodawczemu zarzuca w tym względzie nieczynność. Twierdzi, że władza prawodawcza powinna była uznać niezbędną potrzebę założenia uniwersytetu, obejmującego wszystkie fakultety, gdyż jedynie gorliwością o szerzenie oświaty nabierze Mołdawia wiary w swoją żywotność, i przekona się, że rząd jest władzą, wykonującą życzenia narodu. Podczas wojny w latach 1853—1856, píše dalej dziennik rzeczony, spierali się dyplomaci, czy jest na wschodzie plemię, co wśród ludów nieoświeconych mogłoby podnieść sztandar cywilizacji. Uznano naówczas, że jest nim naród rumuński. Odtąd z naprężoną uwagą cała Europa oczekuje po nim przynajmniej jednego wielkiego czynu, ale nadaremnie. Podczas gdy inne narody wyteżają wszystkie siły, aby dla przyszłych pokoleń zgotować silną podstawę rozwoju umysłowego, kraj nasz, tak bojnie od natury wyposażony, ma być zagrożony w grobie namietności i osobistej zawiści. Grecy uznali niezbędną potrzebę założenia uniwersytetu i wzniesli go połączeni siłami. Mała Belgia czuwa potrzebę założenia czwartego uniwersytetu; my zaś pokarmu dla ducha musimy szukać zawsze za granicą. Gdyby nasi bohaterzy książęta, zbierając sławę na polach bitwy, byli coś uczynili dla cywilizacji, gdyby zamiast tylu bogatych klasztorów wznosili raczej zakłady naukowe, naród rumuński stałby się był nieomylnie wzorem cywilizacji dla ludów na wschodzie.

Dziennik rzeczony zachęca panującego księcia, aby ze swojej strony przyłożył się do wzniesienia świątyni nauk, a zjedna sobie błogosławieństwo narodu.

Dla uzupełnienia wiadomości o zaprowadzeniu cel wywozowych dodać należy, że rząd mołdo-wołoski zaprowadził także opłaty stemplowe.

Turecja.

(*Nota w sprawie transportów broni do Księstw. — Mirko Petrowics. — Protest szlachty w Bosnii.*)

Wysoka Porta wydała pod dniem 15. listopada następującą notę do wszystkich poselstw europejskich:

„Ponieważ wysoka Porta dowiedziała się, że chełanoby na jej terytorium wysadzać potajemnie na ląd broń i amunicję wojenną, tedy uznała za rzecz konieczną zarządzić środki ostrożności co do okrętów, przejeżdżających cieśniną Prevezzy i przez zatokę Arta. Mianowicie nakazała rewidować statki handlowe, by zapobiedz wprowadzaniu tajemną drogą broni do państwa ottomańskiego. Ponieważ niedawno odkryte zostały istotnie podobne usiłowania, i przeto usprawiedliwiły ten nadzwyczajny środek, tedy nakazała Porta, ażeby władze miejscowe z zaproszeniem delegata przynależnego konsulatu, przedsiębrały i nadal tę rewizję i bez pobłażania zabierały wszelką znalezioną na pokładzie kontrabandę wojenną bez dozwolenia interesowanym reklamacyi. Podając te rozporządzenie do wiadomości Waszej Excelencyi, upraszam Pana, zalecić swoim w obu dwu miejscach rezydującym konsulom, ażeby udzielali swej pomocy władzom, które byłoby zmuszone wykonać to rozporządzenie. Przyjm Pan i t. d. Aali Basza.“

Wojewoda Mirko Petrowicz gotuje się do odjazdu z Wiednia. Powraca on do Montenegro. i tam oczekiwać będzie na rezultat kroków pojednawczych przez dwory poczytanych w Konstantynopolu. Zachodzi jeszcze wątpliwość co do budowy twierdzy w miejscu nieoznaczonym traktatem. Możliwość myśleć, że Turcja będzie budować twierdzę opodal drogi wojskowej. To byłoby naruszeniem traktatu, ale Turcja nie postąpiłaby zapewne w ten sposób.

Część szlachty w Bosnii zaprotestowała u wysokiej Porty przeciw obsadzeniu Osmanami posad publicznych w Bosnii. Zachodzi pytanie, czy Porta w skutek tego zaniecha zamiaru utworzyć w Bosnii turecki korpus żandarmerji.

Kronika.

(W domu zawałonym na Zarwanicy), o którym donosiliśmy wczoraj, odgrzebano dzisiaj kobietę i dwie dziewczęta. Kobieta i starsza z dziewcząt są żywe, młodsza jednak około 9 lat licząca, umarła z braku powietrza lub głodu. W nocy sztyldwach usłyszał szelest, i na znak dany przez niego zaczęło robić poszukiwania. Trzy wspomniane osoby w chwili zawałenia się domu, oparły się o ścianę, która ocalała, i ta ściana wraz z belkami, które na nią w poprzek upadły, była dla nich schronieniem, w którym przebyły 72 godzin.

(Z Czech) donosi raport urzędowy z 16. grudnia, że zaraza była rogatego zgasa już całkiem w tym kraju koronnym. Przez cały czas trwania swego dotknęła tam zaraza 24 folwarków, w których 18 sztuk odeszło, 44 ubito, a 83 podejrzanych o zarazę oddano na rzeź.

(Pożar.) Dnia 22go b. m. zgorzała w Zabłotowcach, w obwodzie stryjskim, gr. kat. cerkiew. Ogień powstał o 6tej godzinie zrana wewnątrz, zapewne przez nieostrożność diaka w ugaszeniu świecy, i w krótkim czasie zgorzały cały kościół do szczytu.

(Nieszczęsny wypadek.) W nocy z 23. na 24. grudnia zginęło w N-
dwórnie dwoje ludzi przez zagorzenie, Antoni Szydłowski, malarz
tamtejszy i małżonka jego.

(W Królestwie Polskiem) pokazała się podług ostatniego raportu konzu-
larnego z Warszawy z 21. grudnia na nowo zaraza bydła w pierwszej połowie
listopada, a mianowicie w Koźuchach, w gubernii lubelskiej; ale jest na-
dzieja, że skutkiem surowych rozporządzeń tamtejszego rządu, który nakazuje
zglądać nie tylko zarażone bydło, ale i takie, co miało z niem najmniejszą
styczność, będzie wkrótce i ta okolica Królestwa uwolniona od zarazy.

(Straszna burza.) W dniu 27go z. m., jak wiadomo, panował nadzwy-
czajny wichur; aby zaś mieć wyobrażenie o sile jego, dosyć powiedzieć, że je-
den z wagonów towarowych w Rudzie, porwany pędem wichru, przybył sam
do Warszawy, i pomimo że tak na stacyi w Grodzisku, jako i w Rudzie wie-
dziano o jego biegu, niepodobna jednakże było zatrzymać go w pędzie. Dopiero
na stacyi w Warszawie po odbyciu przez niego sześciomilowej podróży, jeden
z przytomnych excentryków widząc go pędzącego, nastawił wexel i spuścił go
na linie stojących wagonów, o które się zatrzymał (?). W wielu miejscach
wichur poprzewracał słupy telegraficzne i przeciał zupełnie komunikację. W in-
nych znów punktach poobalał parkany lub pozrywał dachy z domów.

Przegląd miesięczny stanu galicyjskiej kasy oszczędności z dniem 31. grudnia 1862.

Stan czynny:	złr.	k.	d.	złr.	k.	d.
Gotowizna	26.480	34	5			
Papiery publiczne:						
a) nieulegające kursowi i płatne za okaza- niem	99	47	.			
b) nieulegające kursowi z terminem najdlu- szym sześciu miesięcy	396.000		.			
c) sprzedajne po kursie	282.567	18	.			
Zastawy: kwoty udzielone na papiery i monety z terminem najdłuższym dni 90	372.114		.			
Weksle: których terminu nie nadeszły z ter- minem najdłuższym dni 90	104.400		.			
Pożyczki hipoteczne:						
a) ziemskie	1.846.492	27	.			
b) miejskie	855.459	39	.			
Rachunek różnych osób: drobne należności i niedobory	1122	67	.			
Zapasy	3836	33	.			
Prowizye zaległe u stron	11.858	27	.			
Stan bierny:						
Wkładki na książki: było z końcem zeszłego miesiąca	3.441.716	14	.			
w m. b. włożyło 519 stron 61.220 zł. 27 kr. — d.	9224	68	.			
" " wypłacono 547 str. 70.444 zł. 95 kr. d.	4.432.491	46	.			
Narosły prowizjami niepodniesionymi	64.343	31	.	3.496.834	85	.
Zakłady publiczne na rachunkach ciągłych mają				52.361	29	.
Rachunek różnych osób, nadwyżki i kwoty na- desłane do rozliczenia				16.019	41	.
Fundusz rezerwowy (majątek własny zakładu)				214.441	97	.
Fundusz emerytury dla urzędników i sług za- kładu				58.586	50	.
Zysk czysty przy zamknięciu rocznem wypro- wadzony				22.468	62	5
Prowizye pobrane na rok przyszły				30.682	33	.
Ogóły	3.900.429	92	5	3.900.429	92	5

Lwów, dnia 31. grudnia 1863.

Od Dyrekcji galicyjskiej kasy oszczędności.
Laskowski. S. Krawczykiewicz.

Ostatnie wiadomości.

Lwów, 3. stycznia. Przed kilkoma dniami rozeszła się
w Wiedniu pogłoska, jakoby Najjaś. Pan kazał hrabiego Aponyi,
Iml. Palffyego i radcę nadwornego Zsédenyi powołać telegramem
do Wiednia, by brali udział w konferencyach w sprawie węgier-
skiej, które miały się rozpocząć zaraz po nowym roku. Wieść ta
zdawała się nawet znajdować wiarę w publiczności, ale w końcu
pokazało się, że była płożna, albowiem *Koresp. Scharfa* oświadcza,
w ostatnim numerze swoim z wyższego upoważnienia, że pogłoska
ta jest zupełnie bezzasada.

Dzienniki *berlińskie* zapisują znowu ciekawe oświadczenie
urzędowe, z którego można wnosić, jakie stanowisko zamysła za-
jąć rząd w obec bliskiego sejmu. Pewna deputacja z Pomorza uda-
ła się wprost od Króla do prezydenta ministrów, i otrzymała od
niego zapewnienie, że rząd wprowadzić niemyśli wcale odstępywać
od tego, co krajowi zapewnia konstytucya, ale zresztą niedopusci
nigdy, ażeby izba deputowanych przewodziła Królowi w sprawach
wojskowych, których wcale nierozumie, jak również niedozwoli na
to, ażeby urzędnicy rządowi posuwali się aż do opozycji przeciw
koronie. — *Korespondencye z Frankfurtu* do dzienników nie-
mieckich donoszą, że zwolennicy zgromadzenia delegacyjnego liczą
przynajmniej na większość 9 głosów w sejmie związkowym, a mia-
nowicie zaliczają do tej większości Austryę, cztery królestw nie-
mieckich, Hessen-Darmstadt, a może także i Elektorat Heski.

Gazeta wiedeńska przynosi już w kilku numerach ciekawe
korespondencye z Petersburga o dzisiejszych stosunkach w **Kró-
lestwie Polskiem**, a listy te, chociaż każdy innemi oznaczony
jest cyframi, zgadzają się przeciw zupełnie w ocenieniu obecnej
sytuacji. I tak jeden z tych korespondentów, pisząc o wzajemnej,
tradycyjnej nienawiści między Polakami i Rosyanami, powiada wy-
raźnie, że ustalenie władzy rosyjskiej nad Polską zdaje się być raz

na zawsze niepodobnem; podług drugiej zaś korespondencyi miała
ta nienawiść w Warszawie dojść już do tego stopnia, że stała się
wyraźnie niepodobną do zniesienia. Codziennie — powiada —
otrzymują osoby, otaczające Księcia Namiestnika, listy z pogrózkami
wszelkiego rodzaju, które widocznie zmierzają do tego tylko, by
W. Księcia skłonić do złożenia swojego urzędu. Nieinaczej prae-
wie, jak z rewolwerem przy ręku, kładą się spać rosyjscy oficerowie
lub urzędnicy, a wychodząc z domu, muszą zachowywać jak
największą ostrożność i mieć w pogotowiu sztytety ku swojej obro-
nie. Wszystko to — powiada korespondent — są fakta wcale nie-
przesadzone. Jak tylko rosyjski oficer lub urzędnik pokaże się na
ulicy, wyszyscy go jawnie, osobliwie damy w załobnych sukniach,
i gdyby nie izraelici, niemogliby oficerowie zaspokoić nawet naj-
głośniejszych potrzeb swoich, gdyż żaden z kupców polskich nie-
wazyłby się sprzedać cokolwiek oficerowi. Dawniej posiadali Ro-
syanie osobliwie oficerowie, domy w Warszawie; dziś jednak sta-
rają się zbyć je co prędzej, w obawie, by niezniszczyli je albo Po-
lacy albo działo cytadeli, gdyż jedno albo drugie musi zdaniem ko-
respondenta nastąpić w końcu niezawodnie.

Ten sam korespondent donosi także, że za kilka dni już oczekują
w **Petersburgu** powrotu Cesarza rosyjskiego z Moskwy,
gdzie Monarcha ten zdołał popularnością swoją zjednać sobie w wy-
sokim stopniu przywiązanie tamtejszej ludności, albowiem często-
krót, przywdziewając nawet strój narodowy, zbliżał się w nim do
ludu i starał się badać wszystkie jego potrzeby i życzenia. Zład
też miało u ludności moskiewskiej obudzić się uwielbienie dla Ce-
sarza bez granic, i spodziewają się nawet, że Monarcha będzie
częściej teraz ponawiał odwiedziny swoje w Moskwie.

O stanie rzeczy w **Grecyi** nie mamy dziś żadnych wiado-
mości bezpośrednich; tylko we francuskim dzienniku *Patrie* zna-
chodzimy następującą ciekawą wiadomość, odnoszącą się do tego
kraju: „Większa część dzienników ateńskich — powiada *Patrie* —
zajmuje się telegraficzną depeszą greckiego pełnomocnika w Lon-
dynie, podług której ma pan Elliot w Konstantynopolu układać się
z wysoką Portą o odstąpienie pewnego terytorium, które rozsze-
rzyłoby granice Grecyi od Epiru i Tessalii. My podług zasiągnię-
tych przez nas wiadomości wierzymy zupełnie w prawdziwość tej
depeszy. Na wszelki sposób zgadza się ona zupełnie tak z tem,
co lord Russell mówił w Londynie, jak i z oświadczeniami nadzwy-
czajnego posła angielskiego w czasie przejazdu przez Paryż.“

Najświeższa pocztą.

Paryż, 1. stycznia. Dzisiejszy *Monitor* zawiera dekret,
który liczbę deputowanych ciała prawodawczego ustanawia na pe-
ryód legislatury od roku 1863—1867 na 283. Prócz tego ogłasza
liczne nadania orderów w uroczystość nowego roku. — *Monitor* i
Constitutionnel prostują mylnie pogłoski o szkodliwości traktatu
z Szwajcaryą względem doliny Dappes. Odstąpione terytoria są
z obu stron równej rozległości.

Paryż, 1. stycznia wieczorem. Cesarz przyjmował dziś o
godzinie 1. korpus dyplomatyczny i najwyższych dygnitarzy. Nun-
cyusz papieski składał imieniem korpusu dyplomatycznego życzenia
noworoczne, poczem Cesarz wyraził silną nadzieję, że pokój będzie
zachowany także i w poczynającym się roku.

Madryt, 31. grudnia. Z przyczyny różnicy zdań w sprawie
mexykańskiej Prim podał się do dymisji, i otrzymał ją radca państwa
Mayans i kilku urzędników. O'Donnel postanowił przyjmować
wszystkie prośby o dymisye. Pochwala on postępowanie Prima
w Meryku, lecz nagania to, co mówił przeciw Francyi i sąd o
Juarezie.

Petersburg, 1. stycznia. Ukaz cesarski rozszerza prawo
wystawienia weksłów na osoby stanu cywilnego i wojskowego, nie
prowadzące handlu. Prawo wekslowe ma być na przyszłość stoso-
wane do oficerów i urzędników.

Meksyk, 25. listopada. Depesza jenerała Forey donosi, że
wszystkie przygotowania do okupacji St. André, i wyżyny Anahuac,
do przejścia przez góry Combres są już poczynione.

Berlin, 1. stycznia. Minister żądał zakomunikowania sobie
konceptu do adresu powinszowania miasta Berlina. Wydział miejski
odmówił temu żądaniu i przysłał ministrowi sam adres dla złożenia
go Królowi. W adresie tym powiedziano między innemi: Mamy
ufność, iż Król zdoła uśmierzyć wielkie obawy, przeciąga się bowiem
na nowy rok konflikt pożalowania godny, podający w wątpliwość
podstawy konstytucyi, bałamucący uczucia ludu i poniżający zna-
czenie Prus na zewnątrz. Oby Król obrał drogi, prowadzące do
pojednania i pokoju. Magistrat z swej strony ułożył adres osobny.

Turyn, 1. stycznia. Cyrkularz ministra spraw wewnętrz-
nych wzywa prefektów, ażeby otworzyli subskrypcyę narodową dla
wynagrodzenia rodzin poszkodowanych i odwagi okazanej przy tłu-
mieniu rozbójnictwa. Minister mówi, iż rozbójnictwo jest rezulta-
tem wszystkich dolegliwości, które rząd przeszły, tamujący rozwój
cywilizacyi i oświaty, zostawił jako puściznę ludności neapolitańskiej
i spodziewa się, iż w śród nieperządku, towarzyszącego każdemu poli-
tycznemu wstrząśnieniu, znajdzie sposoby do przywrócenia porządku.
Ludność odjęta stronnikom dawnego stanu rzeczy wszelką nadzieję,
przez wsparcie działania obecnego rządu. Lecz każdy naród winien
dawać ludności szczególne znaki swej pieczołowitości. Trzeba,
żeby wszystkie prowincye włoskie ponosiły wspólnie cierpienia pań-
stwa całego.

Rząd złoży właściwy projekt do prawa, tymczasem zaś od-
wołuje się do współdziałania narodu.

Turyn, 1. stycznia. Król przyjmował dziś deputację izby deputowanej, która mu składała powinszowanie nowego roku. W mowie swej Król powiedział, iż rok 1862 nie spełnił wcale życzeń narodu włoskiego, trzeba więc wytrwać w cierpliwości i ponoszeniu ofiar. Jeżeli zgoda w kraju potrwa i wszyscy usiłowania swe połączą, to i armia odpowie oczekiwaniom kraju. W końcu Król wezwał deputowanych, ażeby słowa jego całym Włochom oznajmili.

Hotel angielski: Br. Bronicki Piotr, z Lubienia. — Udrycki Ad., z Wielkich mostów.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 5.44, dukaty ces. pełnej wagi —.—, korony —.—, półkorony —.—. **Srebro** 112.—.

	pien.	towar.
Dukaty ces. men.	5.50	5.51
dito. pełnej wagi	5.50	5.51
Korona	15.90	15.95
20 frankówka	9.20	9.21
Rosyjski impery.	9.40	9.45
Talar związkowy	1.71	1 71 $\frac{1}{2}$
Srebro	114.—	114 25
Kurs korony w k. kasach 12 —		50 —